

Ministerie van Economische Zaken
T.a.v. Zijne excellentie dhr. ir. M.H.P. van Dam,
Staatssecretaris
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Utrecht, 29 mei 2017

Betreft: SDA-rapport 'Het gebruik van antibiotica bij landbouwhuisdieren in 2016' Trends, benchmarken van bedrijven en dierenartsen

Hooggeachte heer van Dam,

De Autoriteit Diergeneesmiddelen (SDa), biedt u hierbij het rapport 'Het gebruik van antibiotica bij landbouwhuisdieren in 2016' aan. De SDa maakt in dit rapport het antibioticumgebruik over 2016 inzichtelijk van de Nederlandse kalver-, vleeskuiken-, kalkoen-, rundvee-, varkens- en konijnensector.

Op basis van de dierdagdoseringen is ten opzichte van 2015 een daling te zien in antibioticumgebruik in de vleeskuikensector (30,1%), de kalkoensector (26,5%), de kalversector (5,3%), de melkveesector (3,2%) en de varkenssector (1,9%). Het gebruik van antibiotica bij konijnen gehouden voor voedselproductie is in 2016 voor het eerst door de SDa in kaart gebracht.

In 2016 werd een nieuwe vorm van resistentie gevonden tegen het antibioticum colistine, dat zowel bij mensen als dieren voorgeschreven wordt. Het gebruik van de groep antibiotica waar colistine toe behoort, is gedaald met 31%. Het gebruik in Nederland ligt lager dan de laagste benchmarkwaarde voor colistine, zoals die door de European Medicines Agency is vastgesteld. Het gebruik van derde keuze middelen, specifiek fluorochinolonen en 3^e en 4^e generatie cefalosporines, is in de gemonitorde sectoren zeer laag.

De verkoop van antibiotica wordt ontleend aan gegevens van de FIDIN. In 2016 is de verkoop van de massa actieve stof verder afgenomen van 58,4% naar 64,4% ten opzichte van het referentiejaar 2009.

De SDa heeft voor de gemonitorde diersectoren en voor de dierenartsen benchmarkwaarden vastgesteld. Dierhouders en dierenartsen werken er aan het antibioticumgebruik naar het streefgebied te brengen. De daling in gemiddeld antibioticumgebruik in 2016 gaat gepaard met over het algemeen geringe verschuivingen van bedrijven en dierenartsen naar het streefgebied. In de afgelopen jaren zien we dat voor een aantal sectoren, met name in vleeskuikens, varkens en melkvee, verschuivingen naar het streefgebied hebben plaatsgevonden. De aanzienlijke verschuiving in de vleeskuikensector in 2016 is waarschijnlijk deels toe te schrijven aan lager gebruik op reguliere bedrijven en deels aan verdere toename van het aantal trager groeiende vleeskuikens. Uit het kritische succesfactorenonderzoek zal moeten blijken of het type kip een factor van betekenis is voor het gebruik van antibiotica op een vleeskuikenbedrijf. In de kalkoensector lijkt sprake van een omslag in

gebruik in 2016. De SDa gaat er van uit dat deze trend in deze sector in de toekomst wordt voortgezet.

Inmiddels wordt onderzoek uitgevoerd naar kritische succesfactoren in de kalver-, vleeskuiken- en varkenssector en bij dierenartsen. De uitkomsten van deze onderzoeken moeten leiden tot een duidelijk actieplan met nadere interventies. Op basis van sectorinformatie van de afgelopen jaren en de uitkomsten van de kritische succesfactorenonderzoeken zullen eind 2017 de benchmarkwaarden voor de kalver-, vleeskuiken- en varkenssector en voor de dierenartsen worden aangepast. Vanwege het lage antibioticumgebruik in de melkveesector en het klein blijvende verschil in gebruik tussen bedrijven is geoordeeld dat onderzoek naar kritische succesfactoren in deze sector niet nodig is.

Uit eerder onderzoek van de SDa is gebleken dat er een verband is tussen de afname in het gebruik van antibiotica en de mate van resistentie. Het MARAN-rapport publiceert in juni de cijfers over de mate van resistentie in de dierhouderij. Uit deze cijfers zal moeten blijken of de reeds ingezette reductie van resistentie gelijke tred houdt met reductie van het gebruik in 2016.

Namens het bestuur van de Autoriteit Diergeneesmiddelen (SDa),

Drs. F.J.M. Werner
Voorzitter

Dr. H.M.G. van Beers- Schreurs
Directeur

Bijlage: SDa-rapport 'Het gebruik van antibiotica bij landbouwhuisdieren in 2016'

